

Evlilikte Ba???lama Ölçe?i-Olay

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Evlilikte Ba???lama Ölçe?i-Olay*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21530>

Özet

Evlilikte Ba???lama Ölçe?i-Olay (EBÖ-Olay), evlilik ilişkilerinde e? taraf?ndan yap?lan bir ihlal veya olumsuz bir olay?n ard?ndan bireyin sergiledi?i ba???lama tepkilerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis bir uyarlama ölçe?idir. Ölçek, özgün yap?s?n?n Türkçe kültürüne ve diline uygunlu?unu test etmek için Durmu? ve Manap (2018) taraf?ndan uyarlanm?? ve geçerlik ile güvenilirlik çal??malar? yap?lm??tır. Bu ölçek, olay bazlı **Ba???lama** (Forgiveness) davran??lar?n? üç temel alt boyut üzerinden de?erlendirmektedir: Yard?mseverlik, Uzakla?ma ve Misilleme. Ölçek, evlilik dan??manl??? ve psikolojik ara?t?rmalar alan?nda, e?ler aras?ndaki çat??ma çözümü ve ili?ki kalitesini analiz etmede önemli bir araç olarak kullan?lmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Evlilikte Ba???lama Ölçe?i-Olay, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Evlilik, Çat??ma, Yard?mseverlik, Misilleme

Yazarlar

Emine Durmu?, Ay?enur Manap

Amaç

Evlilikte Ba???lama Ölçe?i-Olay'ın temel amacı, evlilik veya partnerlik ilişkisinde ya?anan olumsuz bir olay?n ard?ndan ma?dur e?in, suç i?leyen e?e yönelik gösterdi?i spesifik duygusal ve davran??sal tepkileri ölçmektir. Ölçek, ba???lama sürecinin tek boyutlu bir yap?dan ziyade, hem olumlu (yard?mseverlik) hem de olumsuz (uzakla?ma, misilleme) tepkileri içeren çok boyutlu bir yap? oldu?unu varsayarak, bireylerin olay sonrası durumla nas?l ba?a ç?kt???n? detaylı bir ?ekilde ortaya koyma? hedefler.

Bu uyarlama çal??ması, özgün ölçe?in psikometrik özelliklerinin Türk kültürü ba?lam?nda da geçerli ve güvenilir oldu?unu kan?tlamak ve böylece evlilikte ba???lama kavram?n?n Türkiye'deki ara?t?rmacılar taraf?ndan bilimsel olarak incelenmesine olanak sa?lamak için gerçekleştirilmiştir.

Yap?

Ölçek, evlilikte ya?anan olaya özgü ba???lama tepkilerini ölçen çok boyutlu bir yap?yı temsil eder. Bu yap?, 9 madde ve üç farklı alt faktörden oluşmaktadır. Bu faktörler, ma?dur e?in olumsuz bir olay kar??s?nda verdi?i tepkilerin spektrumunu kapsar:

Yard?mseverlik (Benevolence): E?in olumsuz davran???na rağmen ona kar?? s?cak, yap?c? ve sevgi dolu tutumlar? sürdürme e?ilimi.

Uzakla?ma (Avoidance): Olaya neden olan e?ten fiziksel veya duygusal olarak kaç?nma, konuyu açmaktan veya e?le yak?nla?maktan imtina etme e?ilimi.

Misilleme (Retaliation): E?in hatas?na kar???lk verme, ona ac? çektirme veya cezalandırma iste?i gibi intikamcı dü?ünce ve davran???lar? içerir.

Geçerlik

Ölçe?in yap?sal uygunlu?unu de?erlendirmek amacıyla yap?lan **Geçerlik** (Validity) çal???mas?nda Yap? Geçerlili?i incelenmi?tir. Yap?lan Aç?mlayıcı Faktör Analizi (AFA) sonuçlar?, ölçe?in teorik olarak beklenen üç faktörlü yap?yı do?rulad???n? göstermi?tir. Bu analizler sonucunda, 9 maddeden olu?an ve Yard?mseverlik, Uzakla?ma ve Misilleme olarak adland???lan üç alt faktörün kültürel adaptasyonun ba?arılı oldu?unu destekledi?i tespit edilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in Türk evli bireylerin ba???lama tepkilerini geçerli bir ?ekilde ölçebildi?ini göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlılı???n? belirlemek için **Güvenirlik** (Reliability) analizleri yap?lmı?tır. ?ç Tutarlılık Katsayısı olarak **Cronbach Alfa** de?erleri hesaplanmı?tır. Elde edilen de?erler, alt boyutlar?n kabul edilebilir düzeyde iç tutarlılı?a sahip oldu?unu göstermektedir:

Yard?mseverlik alt boyutu için Cronbach Alfa de?eri: .76

Uzakla?ma alt boyutu için Cronbach Alfa de?eri: .81

Misilleme alt boyutu için Cronbach Alfa de?eri: .63

Yard?mseverlik ve Uzakla?ma alt boyutlar? yüksek düzeyde tutarlılık sergilerken, Misilleme alt boyutunun de?eri (.63) alt limitlere yak?n olmakla birlikte, sosyal bilimler ara?tırmalarında kabul edilebilir aralıkta de?erlendirilmi?tir.

Faktör Analizi

Evlilikte Ba???lama Ölçe?i-Olay'ın faktör yap?sın? belirlemek amacıyla Aç?mlayıcı Faktör Analizi (AFA) kullan?lmı?tır. Analiz sonucunda ölçe?in 9 madde ve üç temel alt faktörden olu?tu?u kesinle?mi?tir. Her bir faktör 3 madde içermektedir. Bu üç faktörlü yap?, evlilikte olaya özgü ba???lamanın temel bile?enlerini temsil etmektedir:

Yard?msever (3 madde)

Uzakla?ma (3 madde)

Misilleme (3 madde)

Bu faktör yap?sı, özgün ölçe?in yap?sıyla tutarlılık göstermekte ve Türk örnekleminde de ba???lama tepkilerinin bu üç boyutta kümelendi?ini kanıtlamaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i (Adaptation)

Format: Bireysel veya grup uygulamasına uygun, öz bildirim (self-report) ölçe?i.

Derecelendirme: 6'lı **Likert** tipi derecelendirme kullanılmaktadır (1= hiç katılmıyorum - 6= tamamen katılmıyorum).

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Popülasyon Grubu: Evli Bireyler

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Geçerlik ve güvenirlik çalışması evli bireyler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Psikometrik ölçüm, evlilikte yaşanan spesifik bir olayın ardından bireyin tepkilerini ölçmeye odaklanmıştır.

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Test Y?li?: 2018 (Türkçe'ye uyarlama y?li?)

?zinler ve Ücret: Ölçeğin akademik çalışmalarda kullanımı genellikle yazarlardan izin alınması gerektirir. Ticari veya klinik kullanımı için yazarlarla doğrudan iletişime geçilmesi önerilir.

PDF Erişimi: Ölçeğin tam metnine ve uyarlama çalışmasına ait PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: evlilikte-bagislama-olcegi-olay-toad.pdf

Referanslar

Durmuş, E. ve Manap, A. (2018). Evlilikte ba???lama ölçe?i-olay: Türkçe'ye uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (4), 2033-2049.

Sorumlu Yazar İletişim: emine.durmus@inonu.edu.tr

Evlilikte Ba???lama Ölçe?i-Olay Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

Yardımsaver (3m)

Uzaklaşma (3m)

Misilleme (3m)

ARABPSYCHOLOGY.COM